

BIZKAIKO LABE GARAIEN FUNTSAREN ISAD

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA EMP AHV
Titulua	Bizkaiko Labe Garaiak
Data(k)	1785 – 2000
Deskribapen maila	Funtsa
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	– Metro linealak: 123 m.l. – Katalogatutako dokumentu-unitateak: 8.709 Papera.

Testuinguru arloa

ekoizlearen izena	Bizkaiko Labe Garaiak
Instituzio historia	<p>Bizkaiko Labe Garaien jatorria hiru lantegi siderurgiko integraletan banatzen da: Karmengo Ama -ondoren Bilboko Labe Garaiak-, San Frantzisko eta La Vizcaya, eta latorrizko fabrika batean (La Iberia)</p> <p>1854 inguruan, Ybarra Hermanos y Compañía elkarteak fabrika moderno samarra eraiki zuen Barakaldoko Desertuan (Karmengo Ama), ondoren, 1882an, Bilboko Labe Garaiak bihurtu zena.</p> <p>Data berean (1882), beste industrialari talde batek, merkatari batzuek eta Pedro P. de Gandarias meatzariak Sociedad Anónima de Metalurgia y Construcciones Vizcaya sortu zuten Sestaon, La Vizcaya izenez ezaguna, B.L.G.. sozietatearen antzeko kapitalarekin.</p> <p>Francisco Goitia buru zuen gipuzkoar talde batek La Vizcayako jabeen enpresa horren mugakide ziren lursail batzuk erosi zituzten eta Goitia y Compañía enpresa eraiki zuten. 1890ean, La Iberia Sozietate Anonimo bihurtu zen.</p> <p>1902an, Bilboko Labe Garaiek, La Vizcayak eta Iberiak bat egin zuten Bizkaiko Labe Garaiak Sozietate Anonima eratzeko.</p> <p>Bizkaiko Labe Garaiek Desertuko San Frantzisko fabrika erosi zuten hogeiko hamarkadaren hasieran. Horrela, Bizkaiko enpresa siderurgiko nagusien integrazio-prozesu bat osatu zen.</p>

Instituzio historia	Hurrengo urteetan hazi eta hedatu egin zen kapital eta teknika amerikarren inbertsioei eta estatuaren mailegu eskuzabalei esker, eta Espainia osoko enpresarik handiena izatera iritsi zen. Hala ere, Espainiako gainerako siderurgiak bezala, 1974tik aurrera krisian sartu zen, eta sektore publikora igaro zen. Azkenik, Ansioko itxitura gertatu zen, eta haren ordeztu altzairutegi trinko bat jarri zen. 1996an inauguratu zen.
Artxibo historia	1998an, horren inguruko dokumentazioa sartu zen Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoan, eta 2005ean katalogatu zen.
Sarrera modua	Gordailua.

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	<p>BGLen funtseko dokumentazioa azpifuntsetan multzokatu da, honela:</p> <ul style="list-style-type: none">– Karmengo Andre Mariaren fabrika: 1854-1883– Vizcaya: 1785-1999– Bilboko Labe Garaiak eta burdin- eta altzairu-fabrikak: 1843-1902– Iberia: 1888-1902– Bizkaiko Labe Garaiak: 1843-1999– Mediterraneoko Labe Garaiak: 1900-1995– Basconia: 1882-1972– Basauri: 1920-1988– Laminaciones Lesaca: 1972-1995– Aguas y Saltos del Zadorra; 1902-1988– AHINCO (Altos Hornos Ingenieros Consultores): 1972-1985– Sefanitro: 1943-1983– Bizkaiko Labe Garaien higiezin aldea: 1972-1985– BIENSA (Bidones y Envases): 1952-1975– El Desestaño: 1916-1970– Toña y Leguineche: 1946-1952– Compañía Naviera Vapor Aurora: 1952-1990– Desertuko San Francisco fabrika: 1890-1974– Dícidoko Meatzaritza Konpainia: 1913-1967– Somorrostroko meategietako espainiarra: 1955-1967– Somorrostroko meategietako franko belgikarra: 1952-1971– Hulleras del Turón: 1931-1962– The Alquife mines and Railway: 1956-1996– Menera mendilerroko Meatzaritza Konpainia: 1972-1973– Envases Metálicos Riojanos: 1930-1951
---------------------	--

Irismena eta edukia	<p>Lehenengo 4ak Bizkaiko Labe Garaiak baino lehenagoko enpresak dira, eta horien fusiotik sortu zen 1902an B.L.G. sozietatea.</p> <p>Bosgarrenak Bizkaiko Labe Garaien dokumentazio espezifiko guztia biltzen du.</p> <p>6. zenbakitik 18.era bitartekoak, BLGen hainbat sozietate filialen edo hark graduren batean partaidetutako sozietateen dokumentazioa.</p> <p>Agruminsa eta BLGetarako komunak diren azpifuntsak ere badaude: Dícidoko Meatzaritza Konpainia, Somorrostroko meategietako espainiarra, Somorrostroko meategietako franko belgikarra, Hulleras del Turón eta The Alquife Mines and Railway.</p>
Erakundea	<p>Honako jarduerak sartzen dira:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Helbidea: 2727 dokumentu 1785etik 1995era bitartekoak. – Idazkaria: 1623 dokumentu 1860tik 1998ra bitartekoak. – Langileak: 348 dokumentu 1982tik 1993ra bitartekoak. – Enpresa-jarduera: 3294 dokumentu 1869tik 1999ra bitartekoak. – Merkataritza-zerbitzuak: 81 dokumentu 1883tik 1993ra bitartekoak. – Kontabilitatea: 705 dokumentu 1883tik 1993ra bitartekoak. – Dokumentazio berezia: 1 dokumentu 1971koa. – Enpresarenak ez diren agiriak: 9 dokumentu 1909tik 1980ra bitartekoak.

Lotutako dokumentazio arloa

Lotutako deskribapen unitatea	<p>Bizkaiko Labe Garaiekin lotutako dokumentu-iturriak daude BFAHko Administrazioa, Enpresak, Familiak, Erakundeak eta Udala ataletan.</p> <p>Memoria Historikoaren Dokumentazio Zentroan, Agiritegi Historiko Nazionalan, Administrazioaren Agiritegi Orokorrean eta Nobleziaren Agiritegi Historikoan ere badago dokumentazioa.</p>
Argitalpenei buruzko oharra	<p>Fernández de Pinedo, E. "Euskal siderurgia modernoaren sorrera eta sendotzea (1849-1913)", Información Económica Española aldizkariak, 598 bol., Madril, 9-19 or. 1983.</p>

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	<p>Actuaciones Culturales Estrategicas 4, S.L. enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko Enpreseen atalerako egindako deskribapena.</p>
Deskribapenaren data	<p>2020/01/20</p>